

PROGRAM PROFILAKTYKI

DLA

ZESPOŁU SZKÓŁ NR 1 W KOŚCIANIE

NA LATA 2012-2015

WSTĘP DO PROGRAMU PROFILAKTYKI

Program profilaktyki był w ciągu ostatnich lat jego wdrażania ewaluowany. Diagnoza sytuacji wychowawczej szkoły oraz zmiany w związku z reformą programową 2009 roku stały się podstawą wprowadzania nowych zmian. Jako narzędzia diagnozy stosowano:

- Rozmowy indywidualne z rodzicami, nauczycielami, dziećmi
- Obserwację
- Analizę dokumentów szkolnych
- Ankietę

ZAŁOŻENIA TEORETYCZNE PROGRAMU

I. PROFILAKTYKA

- To chronienie człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowanie na pojawiające się zagrożenia. Jej celem jest ochrona dziecka, ucznia, wychowanka przed zakłóceniami rozwoju czyli przed podejmowaniem zachowań hamujących lub niszczących rozwój, określonych jako zachowania ryzykowne;
- Działania profilaktyczne wspierają pracę nad harmonijnym rozwojem osobowości i zdrowym stylem życia;
- Wszystkie działania mają na celu wyposażenie młodego człowieka w umiejętności budowania dobrych relacji i pozytywnych więzi opartych na skutecznej komunikacji. Poza tym nieodzownym elementem działań profilaktycznych jest poznanie sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych, wyrażania swoich potrzeb, emocji i opinii.

II. PODSTAWY PRAWNE

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 roku w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. z 2003 r. Nr 26, poz. 226);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19 lipca 2002 roku, zmieniające rozporządzenie w sprawie nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. z 2002 r. Nr 121, poz. 10);

- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu, wyrobów tytoniowych;
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół;

III. CELE PROGRAMU

Program profilaktyki jest uzupełnieniem programu wychowawczego szkoły i ukierunkowany jest na wszechstronny rozwój ucznia poprzez:

- Promowanie zdrowego stylu życia i alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu;
- Ochrona dziecka oraz ucznia przed agresją, uzależnieniami, wagarowaniem i demoralizacją;
- Zapobieganie patologii – właściwe reagowanie w momencie pojawienia się na terenie szkoły lub w środowisku rodzinnym lub lokalnym;
- Poprawa komunikacji w całym środowisku szkolnym – współpraca z rodzicami.

IV. ADRESACI PROGRAMU

Program profilaktyki w naszej szkole jest kierowany do całej społeczności szkolnej – grup przedszkolnych „0”, uczniów wszystkich etapów edukacyjnych, nauczycieli, pozostałych pracowników szkoły oraz rodziców.

V. DZIAŁY PROGRAMU

- Profilaktyka uzależnień;
- Promowanie aktywnego stylu życia;
- Przeciwdziałanie chorobom cywilizacyjnym;
- Rozbudzanie wrażliwości społecznej;
- Profilaktyka przemocy i zachowań agresywnych;
- Motywowanie do nauki i zapobieganie wagarom;

VI. SPOSOBY REALIZACJI POGRAMU

- Korzystanie z literatury, czasopiśmiennictwa, środków audiowizualnych TV, Internetu, video;
- Spotkania z przedstawicielami różnych instytucji;
- Lekcje wychowawcze (godzina z wychowawcą) – pogadanki, dyskusje, rozmowy z uczniami;
- Wygłaszanie prelekcji przygotowawczych na podstawie dostępnych źródeł;
- Udostępnianie filmów, czasopism, gier edukacyjnych;
- Prezentacja wybranej tematyki formie graficznej na przykład gazetki ściennej i innych;
- Konkursy szkolne plastyczne, literackie, sportowe;
- Dyskusje i apele szkolne;
- Dzielenie się wiedzą i informacjami z rodzicami.

VII. KIERUNKI DZIAŁAŃ INTERAKCYJNYCH I PROFILAKTYCZNYCH

- Doskonalenie umiejętności nauczycieli oraz rodziców w zakresie postępowania w konkretnych przypadkach i stosowania form pomocy poprzez organizowanie szkoleń Rad Pedagogicznych, samokształcenia oraz wymianę doświadczeń;
- Wzbogacenie zbiorów biblioteki szkolnej w materiały dotyczące publikacji profilaktycznych i audiowizualnych;
- Włączenie przedstawicieli samorządu szkolnego do konkretnych działań;
- Organizowanie systematycznych i profilaktycznych zajęć edukacyjnych w ramach lekcji wychowawczych, zastępstw lub spotkań dodatkowych;
- Stała współpraca z rodzicami w celu przekazywania im wiedzy na temat zagrożeń, także zapoznanie ich z działaniami wynikającymi z planu;
- Zapewnienie uczniom możliwości racjonalnego i efektywnego wykorzystania czasu wolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych organizowanych przez szkołę (kółka zainteresowań, zajęcia w świetlicy, dyskoteki, wycieczki, imprezy okolicznościowe).

VIII. EWALUACJA PROGRAMU PROFILAKTYKI

Przebieg pracy profilaktycznej i jej efekty podawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów i innych obserwatorów służą dalszemu doskonaleniu pracy i wyciąganiu wniosków na przyszłość.

Sposoby i środki ewaluacji:

- Obserwacja postępów w nauce i zachowaniu;
- Ocena samopoczucia ucznia w szkole;

- Udział uczniów w konkursach i osiągniętych przez nich wynikach;
- Frekwencja na zajęciach szkolnych;
- Udział w zajęciach pozalekcyjnych;
- Obserwacja zachowania ucznia;
- Ocena pracy profilaktycznej.

Narzędzia ewaluacji:

- Wywiad;
- Materiały audiowizualne;
- Rozmowa;
- Obserwacja;
- Ankieta;
- Analiza;

IX. REALIZOWANE PROGRAMY PROFILAKTYCZNE

- „Trzymaj formę” – uczniowie IV- VI i I-III G
- „Czyste powietrze wokół nas”- uczniowie „O”
- „Nie pal przy mnie proszę’- uczniowie I-III SP
- „Znajdź właściwe rozwiązanie”- uczniowie klas V
- „Moje dziecko idzie do szkoły”- uczniowie „O”
- Bezpieczny uczeń- Bezpieczna szkoła- wszyscy uczniowie
- „Między nami”- uczniowie klas I G
- „Przyjaciele Zippiego”- uczniowie „O” i I-III SP (wybrane klasy)
- „W zdrowym ciele zdrowy duch”- wszyscy uczniowie

PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ

Cele	Zadania/ sposób realizacji	Odpowiedzialni	Odbiorcy	Termin realizacji
<p>Uświadomienie zagrożeń wynikających ze stosowania używek i radzenie sobie w trudnych sytuacjach</p>	<p>Realizacja programów profilaktyki obowiązujących w szkole m.in. :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Program profilaktyki Szkolnej i Rodzinnej Stowarzyszenia Proyecto Hombre – „Między nami”. • Bezpieczny uczeń - Bezpieczna szkoła : • Przeprowadzenie konwersatoriów na temat „Tytoń, narkotyki, dopalacze – jak się przed tym bronić. • Przyjaciele Zippiego • Prowadzenie lekcji wychowawczych na temat zagrożeń • Zajęcia warsztatowe dotyczące umiejętności odmawiania – asertywność • Szkolenia dla nauczycieli n/t używek 	<p>Wychowawcy, pedagog szkolny</p> <p>Wszyscy nauczyciele</p> <p>Pedagog szkolny</p> <p>Wychowawcy</p> <p>Pedagog szkolny</p>	<p>Wszyscy uczniowie</p> <p>Uczniowie IV-VI SP</p> <p>Wszyscy uczniowie</p> <p>I-V SP i „0” gimnazjum</p>	<p>Wg planów pracy/ cały rok szkolny</p>
<p>Propagowanie świadomego wybierania programów TV i racjonalnego korzystania z komputera</p>	<p>Nabywanie umiejętności praktycznego korzystania z telewizji i internetu.</p> <p>Uświadomienie skutków uzależnienia od gier komputerowych i Internetu;</p> <p>Zagrożenia wynikające z niekontrolowanego korzystania z komputera;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonanie gazetek na temat szkodliwości uzależnień ; • lekcje wychowawcze; • konkurs plastyczny ; 	<p>Wszyscy nauczyciele, nauczyciele informatyki i wychowawcy</p>	<p>Wszyscy uczniowie</p>	<p>Cały rok szkolny</p>

PROMOWANIE AKTYWNEGO STYLU ŻYCIA

Cele	Zadania/ sposób realizacji	Odpowiedzialni	Odbiorcy	Termin realizacji
<p>Zachęcanie do aktywnego spędzania czasu, ukazanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.</p>	<p>W zdrowym ciele, zdrowy duch – konkurs plastyczny na hasło, przystawie promujące zdrowy styl życia</p> <p>Codzienna gimnastyka w życiu człowieka – pogadanka, ćwiczenia śródlekcyjne, wf</p> <p>Wypoczynek czynny i bierny</p> <p>Zachęcanie do uprawiania sportu poprzez udział w zajęciach pozalekcyjnych sportowych i aktywne spędzanie czasu z rodziną;</p> <p>Wdrażanie do aktywnego wypoczynku i rekreacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jak spędzam wolny czas? Wystawa fotograficzna • Gry i zabawy ruchowe – zawody, turnieje, rozgrywki , ćwiczenia sportowe i rekreacyjne • „Mamo ja się nudzę”- moje sposoby na nudę 	<p>Wychowawcy, nauczyciele biologii, przyrody, techniki, plastyki</p> <p>Wychowawcy, nauczyciele, nauczyciele wf,</p> <p>Wszyscy nauczyciele/rodzice Nauczyciele wychowania fizycznego / Rodzice</p> <p>H. Kuciak</p> <p>Wychowawcy I-III SP</p>	<p>Klasy „O” i I-VI SP</p> <p>wszyscy uczniowie</p>	<p>Maj</p> <p>Cały rok szkolny</p> <p>Wg planu pracy</p>
<p>Kształtowanie właściwej postawy ciała</p>	<p>Wpływ ćwiczeń ruchowych na postawę ciała- pogadanki, pokaz</p> <p>Ćwiczenia modelujące sylwetkę- zajęcia wychowania fizycznego.</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele, nauczyciele wf, uczniowie</p>	<p>Wszyscy uczniowie</p>	<p>Cały rok szkolny</p>

ROZBUDZANIE WRAŻLIWOŚCI SPOŁECZNEJ

Cele	Zadania/ sposób realizacji	Odpowiedzialni	Odbiorcy	Termin realizacji
Kształtowanie właściwego stosunku do osób chorych i niepełnosprawnych	Działania na rzecz integracji z osobami niepełnosprawnymi. Integracja z osobami niepełnosprawnymi. <ul style="list-style-type: none"> • Konkursy plastyczne; • Pomoc osobom niepełnosprawnym • Przeprowadzenie we wszystkich klasach konwersatoriów pod hasłem „Mój przyjaciel jest inwalidą – jak kształtować postawy akceptujące niepełnosprawność” 	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele	Wszyscy uczniowie	Cały rok szkolny
Rozbudzenie wrażliwości społecznej	Rozbudzenie wrażliwości. <ul style="list-style-type: none"> • Pomoc koleżeńska; • Praca w Klubie Ośmiu; • Współpraca przy organizacji <i>Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy</i> 	Wychowawcy, rodzice, opiekunowie Klubu Ośmiu	Wszyscy uczniowie Uczniowie, dorośli	Cały rok szkolny styczeń

MOTYWOWANIE DO NAUKI I ZAPOBIEGANIE WAGAROM

Cele	Zadania/ sposób realizacji	Odpowiedzialni	Odbiorcy	Termin realizacji
Poprawa wyników nauczania oraz frekwencji uczniów	<p>Częste przypominanie uczniom o prawach i obowiązkach</p> <ul style="list-style-type: none"> • -zawieranie kontraktów z uczniem zobowiązujących do systematycznego udziału w lekcjach • wprowadzenie „zeszytów obecności” • przeprowadzenie szkolenia dla rady pedagogicznej na temat wagarów • pedagogizacja rodziców – uświadomienie rodzicom przyczyn pojedynczych nieobecności, wagarów, pisemnego usprawiedliwiania przez rodziców oraz możliwości zapobiegania ucieczkom z lekcji oraz obowiązków uczniów; • praca nauczyciela z uczniem i domem rodzinnym w przypadku niskiej frekwencji 	Wychowawcy, pedagog szkolny, rodzice	Wszyscy uczniowie	Cały rok szkolny
Rozbudzenie zainteresowania szkołą	<p>Tworzenie szkoły atrakcyjnej dla ucznia</p> <p>Stosowanie przez nauczycieli aktywizujących metod nauczania, atrakcyjnych dla uczniów</p> <p>Indywidualizacja nauczania</p> <p>Objęcie pomocą uczniów mających trudności w nauce i zachowaniu</p> <ul style="list-style-type: none"> • odrabianie lekcji w świetlicy; • pomoc koleżeńska; • zajęcia dydaktyczno- wyrównawcze; • zajęcia terapeutyczne; 	Wszyscy nauczyciele	Wszyscy uczniowie	Cały rok szkolny